Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής

Η μετάφραση αυτής της σελίδας είναι προϊόν αυτόματης μετάφρασης [Σύνδεσμος]. *Οι αυτόματες μεταφράσεις μπορεί να περιέχουν σφάλματα που δυνητικά μειώνουν τη σαφήνεια και την ακρίβεια· ο Διαμεσολαβητής δεν φέρει καμία ευθύνη για τυχόν αποκλίσεις. Για πιο αξιόπιστες πληροφορίες και μεγαλύτερη νομική ασφάλεια, ανατρέξτε στην πρωτότυπη έκδοση που αγγλικά περιέχεται στον ανωτέρω σύνδεσμο. Για περισσότερες πληροφορίες συμβουλευτείτε τη* γλωσσική και μεταφραστική πολιτική [Σύνδεσμος] *μας.*

Απόφαση στην υπόθεση 2682/2008/(MAD)(TN)ELB - Ισχυρισμός περί εσφαλμένης άρνησης πρόσβασης σε πληροφορίες

Απόφαση
Υπόθεση 2682/2008/(MAD)(TN)ELB - **Εκκίνηση έρευνας στις** 25/11/2008 - **Απόφαση στις** 08/12/2010

Ο ενδιαφερόμενος, Ιταλός δημοσιογράφος, ζήτησε στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις απουσίες λόγω ασθενείας των βουλευτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Όταν το Κοινοβούλιο απέρριψε το αίτημά του, αυτός υπέβαλε αναφορά στον Ευρωπαίο Διαμεσολαβητή.

Κατά την έρευνά του ο Διαμεσολαβητής ζήτησε τη γνώμη του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων, ο οποίος έκρινε ότι, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τα ζητηθέντα στατιστικά στοιχεία θα μπορούσε να οδηγήσουν σε αποκάλυψη της ταυτότητας βουλευτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Ο Διαμεσολαβητής επισήμανε ότι η προστασία της ιδιωτικής ζωής είναι θεμελιώδες δικαίωμα που προστατεύεται από τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Παρατήρησε ότι τα στοιχεία για τις απουσίες λόγω ασθενείας των βουλευτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αποτελούν *«δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα»* που προστατεύονται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001 περί προστασίας δεδομένων. Έκρινε ότι, για τη συγκέντρωση των ζητούμενων στατιστικών στοιχείων, το Κοινοβούλιο θα έπρεπε να ανακτήσει από τη βάση δεδομένων του ατομικά στοιχεία για τις απουσίες λόγω ασθενείας των βουλευτών του και στη συνέχεια να χρησιμοποιήσει αυτά τα προσωπικά δεδομένα προκειμένου να προβεί στους υπολογισμούς που απαιτούνται για την εξαγωγή των στατιστικών στοιχείων. Αυτές οι δύο διαδικασίες, δηλαδή η ανάκτηση και η χρήση, συνιστούν *«επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα»* . Τέτοια επεξεργασία μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο σύμφωνα με αυστηρούς κανόνες. Ο Διαμεσολαβητής έκρινε ότι, εάν το Κοινοβούλιο προέβαινε σε τέτοια επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, θα παραβίαζε τους κανόνες περί προστασίας δεδομένων. Ο Διαμεσολαβητής θεώρησε επίσης ότι,

υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τα ζητηθέντα στατιστικά στοιχεία θα μπορούσε να οδηγήσουν σε αποκάλυψη της ταυτότητας βουλευτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Ο Διαμεσολαβητής κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν υπήρξε κρούσμα κακοδιοίκησης από πλευράς του Κοινοβουλίου όταν αυτό αρνήθηκε να ικανοποιήσει το αίτημα του ενδιαφερόμενου.

Το ιστορικό της καταγγελίας

1. Η καταγγελία αφορά αίτημα παροχής πληροφοριών σχετικά με τις απουσίες των βουλευτών του ΕΚ για ιατρικούς λόγους.

2. Ο καταγγέλλων ζήτησε στατιστικά στοιχεία από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τα ιατρικά πιστοποιητικά που υποβλήθηκαν από τους βουλευτές του ΕΚ. Το Κοινοβούλιο αρνήθηκε την πρόσβαση στις ζητούμενες πληροφορίες.

3. Ως εκ τούτου, ο καταγγέλλων απευθύνθηκε στον Διαμεσολαβητή.

Το αντικείμενο της έρευνας

4. Ο καταγγέλλων ισχυρίστηκε ότι το Κοινοβούλιο κακώς αρνήθηκε την πρόσβαση στις ζητούμενες πληροφορίες.

5. Ο καταγγέλλων ισχυρίστηκε ότι το Κοινοβούλιο θα πρέπει να του παράσχει τις ζητούμενες πληροφορίες.

Η έρευνα

6. Στις 5 Οκτωβρίου 2008, ο καταγγέλλων απηύθυνε τις ανησυχίες του στον Διαμεσολαβητή. Στις 25 Νοεμβρίου 2008, ο Διαμεσολαβητής κίνησε έρευνα και διαβίβασε την καταγγελία στο Κοινοβούλιο, το οποίο διαβίβασε τη γνώμη του στον Διαμεσολαβητή στις 26 Φεβρουαρίου 2009. Η γνώμη διαβιβάστηκε στον καταγγέλλοντα, ο οποίος δεν υπέβαλε παρατηρήσεις.

7. Στις 15 Ιανουαρίου 2010, ο Διαμεσολαβητής ζήτησε τη γνώμη του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων (ΕΕΠΔ). Ο Διαμεσολαβητής διαβίβασε την απάντηση των ΔΥΕ στο Κοινοβούλιο και στον καταγγέλλοντα. Ο καταγγέλλων δεν υπέβαλε παρατηρήσεις και το Κοινοβούλιο αρνήθηκε να σχολιάσει τις απόψεις που εξέφρασε ο ΕΕΠΔ.

Ανάλυση και συμπεράσματα του Διαμεσολαβητή

Α. Εικαζόμενη παράνομη άρνηση πρόσβασης στις ζητούμενες πληροφορίες και σχετική αξίωση

Επιχειρήματα που υποβλήθηκαν στη Διαμεσολαβήτρια

8. Ο καταγγέλλων δήλωσε ότι επικοινώνησε με το Κοινοβούλιο για να λάβει στατιστικά στοιχεία σχετικά με τα ιατρικά πιστοποιητικά που υπέβαλαν οι βουλευτές του ΕΚ στο Κοινοβούλιο. Επιθυμούσε να συγκεντρώσει συγκεντρωτικά στατιστικά στοιχεία για τους βουλευτές του ΕΚ που χρονολογούνται από τις νομοθετικές περιόδους 1999-2004 και 2004-2009. Δεν ζήτησε τα ονόματα των βουλευτών του ΕΚ ή τις περιόδους απουσίας, αλλά μάλλον ανώνυμα, γενικά αριθμητικά στοιχεία ομαδοποιημένα ανά κράτος μέλος. Το Κοινοβούλιο απάντησε ότι δεν είχαν συγκεντρωθεί τέτοια στοιχεία και, ως εκ τούτου, δεν μπορούσε να γίνει εκτίμηση. Σημείωσε ότι οι πληροφορίες αυτές δεν απαιτούνται από τον εσωτερικό κανονισμό της και δεν συλλέγονται διότι θα δημιουργούσαν περιττό διοικητικό φόρτο για τις υπηρεσίες του Κοινοβουλίου. Σύμφωνα με τον καταγγέλλοντα, η απάντηση του Κοινοβουλίου ήταν αδικαιολόγητη. Θεωρεί αδύνατο το Κοινοβούλιο να μην διαθέτει τέτοιες πληροφορίες, δεδομένου ότι είναι απαραίτητο να υπολογιστούν οι μισθοί των βουλευτών του ΕΚ. Επέκρινε το Κοινοβούλιο για τη φερόμενη αδιαφανή συμπεριφορά του.

9. Στη γνωμοδότησή του προς τον Διαμεσολαβητή, το Κοινοβούλιο εξήγησε ότι οι πληροφορίες που ζήτησε ο καταγγέλλων δεν έχουν συγκεντρωθεί και, ως εκ τούτου, δεν περιέχονται σε κανένα έγγραφο. Ως εκ τούτου, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1049/2001 για την πρόσβαση στα έγγραφα που βρίσκονται στην κατοχή των θεσμικών οργάνων της ΕΕ [1] . Υπογράμμισε επίσης ότι δεν υπάρχει γενικό δικαίωμα πρόσβασης σε πληροφορίες (σε αντίθεση με το γενικό δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα). Οι μόνες υποχρεώσεις των υπαλλήλων και του λοιπού προσωπικού εν προκειμένω περιλαμβάνονται στις διατάξεις του κώδικα δεοντολογίας [2] . Το σημείο ΙΙΙ.Α. 7-8 του κώδικα δεοντολογίας ορίζει τα εξής:

«7. Οι υπάλληλοι και το λοιπό προσωπικό που εργάζονται στις υπηρεσίες που ασχολούνται με το κοινό πρέπει να απαντούν στις ερωτήσεις όπως και όταν αυτό επιτρέπεται από τις διαδικασίες που προβλέπονται από τις κανονιστικές και διοικητικές πρακτικές.

8. Οι ασαφείς ή ανακριβείς ερωτήσεις πρέπει να επιστραφούν στον αποστολέα τους με αίτημα περαιτέρω διευκρινίσεων.»

Επομένως, κατά το Κοινοβούλιο, η απάντησή του στον καταγγέλλοντα ήταν ορθή. Οι ανωτέρω διατάξεις συνεπάγονται ότι δεν υπήρχε υποχρέωση συλλογής των πληροφοριών αυτών βάσει του εσωτερικού κανονισμού ή υποβολής τους βάσει της αρχής της ορθής διοικητικής πρακτικής (δεδομένου ότι κάτι τέτοιο θα συνεπαγόταν δυσανάλογη επιβάρυνση).

10. Όσον αφορά το επιχείρημα του καταγγέλλοντος ότι το Κοινοβούλιο πρέπει να διατηρεί στοιχεία σχετικά με τα ιατρικά πιστοποιητικά που υποβάλλονται από τους βουλευτές του ΕΚ προκειμένου να καθορίσει τους μισθούς τους, το Κοινοβούλιο τονίζει ότι δεν καταβάλλει άμεσα τους μισθούς των βουλευτών του ΕΚ. Μέχρι την έναρξη ισχύος του καταστατικού των

βουλευτών τον Ιούλιο του 2009, οι μισθοί των βουλευτών του ΕΚ πληρώνονταν απευθείας από τις αρμόδιες αρχές στις χώρες τους. Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, η διοίκηση του Κοινοβουλίου καταβάλλει ημερήσιες αποζημιώσεις στους βουλευτές του ΕΚ που είναι παρόντες στις συνεδριάσεις και τις επίσημες εκδηλώσεις του θεσμικού οργάνου. Ως εκ τούτου, η διοίκηση πρέπει να είναι σε θέση να καταγράφει τις ημέρες παρουσίας των βουλευτών του ΕΚ και, ως εκ τούτου, να είναι επιλέξιμες για επιστροφή εξόδων. Διατηρεί αυτά τα δεδομένα σε μια βάση δεδομένων. Ωστόσο, τα δεδομένα που αφορούν τον αριθμό των υποβληθέντων ιατρικών πιστοποιητικών, κατανεμημένα ανά βουλευτή του ΕΚ ή εθνικότητα, δεν μπορούν εύκολα να εξαχθούν από τη βάση δεδομένων. Τα δεδομένα αυτά θα πρέπει να ταξινομούνται και να εξάγονται χειροκίνητα. Αυτό συνιστά, κατά την άποψη του Κοινοβουλίου, δυσανάλογη διοικητική επιβάρυνση που αντιβαίνει στην αρχή της ορθής διοικητικής πρακτικής.

11. Στη συνέχεια, το Κοινοβούλιο υποστήριξε ότι, ανεξάρτητα από τον διοικητικό φόρτο που θα δημιουργούσε η παραγωγή των ζητούμενων δεδομένων, δεν θα ήταν σκόπιμο να παραχθούν τα δεδομένα αυτά. Τα ιατρικά δεδομένα είναι από τη φύση τους ευαίσθητα, ακόμη και αν αφορούν μόνο ορισμένες κατηγορίες ανθρώπων και όχι συγκεκριμένα άτομα. Με την παροχή διαφορετικών συνόλων δεδομένων (ανά φύλο, εθνικότητα ή άλλο τρόπο), τα οποία δεν είναι ευαίσθητα, το θεσμικό όργανο θα κινδύνευε να αποκαλύψει ιδιωτικές πληροφορίες μέσω του συνδυασμού δεδομένων ή θα επέτρεπε την εξαγωγή αδικαιολόγητων συμπερασμάτων.

12. Όσον αφορά το συγκεκριμένο αίτημα που υπέβαλε ο καταγγέλλων, δηλαδή την παραγωγή στατιστικών κατανεμημένων ανά εθνικότητα, μολονότι τα στατιστικά συγκεντρωτικά στοιχεία δεν θεωρούνται γενικά ότι συνιστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, τα φυσικά πρόσωπα μπορούν, ωστόσο, να καταστούν αναγνωρίσιμα σε κράτη μέλη, όπως η Μάλτα, το Λουξεμβούργο, η Κύπρος και η Εσθονία, τα οποία έχουν μικρούς πληθυσμούς. Το επιχείρημα αυτό ενισχύεται από το γεγονός ότι τα ζητούμενα στοιχεία αφορούν την υγεία. Το Κοινοβούλιο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ενήργησε ορθά και σύμφωνα με τον κώδικα δεοντολογίας των υπαλλήλων και του λοιπού προσωπικού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η Επιτροπή συνόψισε τη θέση της υπογραμμίζοντας ότι δεν συλλέγει τα ζητούμενα στοιχεία και ότι τα στοιχεία αυτά δεν μπορούν να παραχθούν χωρίς σημαντική διοικητική επιβάρυνση. Τέλος, πρόσθεσε ότι η συλλογή των ζητούμενων δεδομένων θα ήταν ακατάλληλη, δεδομένου του ιδιωτικού τους χαρακτήρα.

Η διαβούλευση με τον ΕΕΠΔ

13. Ο Διαμεσολαβητής ζήτησε τη γνώμη του ΕΕΠΔ σχετικά με τα ακόλουθα ερωτήματα:

• Θα μπορούσε η δημοσιοποίηση πληροφοριών σχετικά με τις ιατρικές απουσίες των βουλευτών του ΕΚ, ανά εθνικότητα, να θίξει την ιδιωτική ζωή μεμονωμένων βουλευτών του ΕΚ;

• Θα ήταν διαφορετική η απάντηση σε αυτό το ερώτημα για τα δεδομένα που αφορούν βουλευτές του ΕΚ από κράτη μέλη που έχουν « *μεγάλο* » αριθμό βουλευτών του ΕΚ; Εάν η απάντηση στο ερώτημα αυτό είναι ναι, πόσους βουλευτές του ΕΚ πρέπει να έχει ένα κράτος μέλος για να χαρακτηριστεί, για τους σκοπούς της παρούσας έρευνας, ως κράτος μέλος που

έχει « *μεγάλο* » αριθμό βουλευτών του ΕΚ;

• Θα ήταν διαφορετική η απάντηση στο πρώτο ερώτημα εάν, αντί να αναλύονται τα δεδομένα ανά εθνικότητα, τα στοιχεία που αφορούν βουλευτές διαφόρων κρατών μελών παρέχονται σε ενοποιημένη μορφή; Πόσοι βουλευτές του ΕΚ θα πρέπει να εκπροσωπούνται στον ενοποιημένο κατάλογο προκειμένου να εξαλειφθούν (οιεσδήποτε) ανησυχίες σχετικά με την ιδιωτική ζωή των μεμονωμένων βουλευτών του ΕΚ;

14. Ο ΕΕΠΔ απάντησε από κοινού στις τρεις ερωτήσεις και διατύπωσε τις ακόλουθες παρατηρήσεις και παρατηρήσεις. Σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχείο α) του κανονισμού 45/2001 [3] , ως δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα νοούνται «κάθε πληροφορία που αφορά ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο». Επιπλέον, το άρθρο 2 στοιχείο α) ορίζει ότι πρόσωπο του οποίου η ταυτότητα μπορεί να εξακριβωθεί είναι εκείνο του οποίου η ταυτότητα μπορεί να εξακριβωθεί, άμεσα ή έμμεσα, ιδίως με αναφορά σε αριθμό ταυτότητας ή σε έναν ή περισσότερους παράγοντες που προσιδιάζουν στη σωματική, φυσιολογική, ψυχική, οικονομική, πολιτιστική ή κοινωνική του ταυτότητα. Η αιτιολογική σκέψη 26 της οδηγίας 95/46/ΕΚ [4] ορίζει ότι «για να προσδιοριστεί αν ένα πρόσωπο μπορεί να εξακριβωθεί, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλα τα μέσα που είναι ευλόγως δυνατόν να χρησιμοποιηθούν είτε από τον υπεύθυνο επεξεργασίας είτε από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο για την ταυτοποίηση του εν λόγω προσώπου».

15. Δεδομένου ότι οι πληροφορίες που ζητούνται από τον καταγγέλλοντα δεν είναι πληροφορίες που αφορούν μεμονωμένους βουλευτές του ΕΚ, αλλά πληροφορίες που αφορούν ομάδες βουλευτών του ΕΚ σε συγκεντρωτική μορφή ανά χώρα, το κρίσιμο ερώτημα είναι αν οι πληροφορίες αυτές θα επέτρεπαν τον εντοπισμό μεμονωμένων βουλευτών του ΕΚ, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος ενδεχόμενης παραβίασης της ιδιωτικής τους ζωής. Με άλλα λόγια, αν οι πληροφορίες αυτές θα μπορούσαν επίσης να αφορούν μεμονωμένους βουλευτές του ΕΚ ως ταυτοποιήσιμα πρόσωπα από την άποψη αυτή. Κατά πόσον, ως εκ τούτου, τα πρόσωπα που δεν αναφέρονται ονομαστικά μπορούν ακόμη να εντοπιστούν με την εφαρμογή των προτύπων που προβλέπονται στον κανονισμό 45/2001, ιδίως: «όλα τα μέσα που είναι ευλόγως δυνατόν να χρησιμοποιηθούν είτε από τον υπεύθυνο επεξεργασίας είτε από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο», εξαρτάται τελικά από τις ειδικές περιστάσεις που περιβάλλουν κάθε υπόθεση.

16. Από την άποψη αυτή, είναι πράγματι σημαντικό αν τα συγκεντρωτικά στοιχεία που ζητήθηκαν από τον καταγγέλλοντα αφορούν είτε λίγα είτε μεγάλο αριθμό προσώπων. Γενικά, είναι αλήθεια ότι όσο μικρότερος είναι ο αριθμός των προσώπων, τόσο μεγαλύτερη είναι η πιθανότητα ταυτοποίησης ενός ατόμου. Ωστόσο, δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί *αφηρημένα* ο αποφασιστικός αριθμός των βουλευτών του ΕΚ, δεδομένου ότι και άλλα στοιχεία θα μπορούσαν να είναι κρίσιμα. Οι δημόσιες πληροφορίες θα μπορούσαν, σε συνδυασμό με τις ζητούμενες πληροφορίες, να οδηγήσουν τον καταγγέλλοντα ή οποιοδήποτε άλλο τρίτο μέρος να διαπιστώσει σε ποιους μεμονωμένους βουλευτές του ΕΚ αναφέρονται τα δεδομένα. Μπορεί επίσης να είναι ότι οποιαδήποτε άλλη πληροφορία, διαθέσιμη μόνο στον καταγγέλλοντα ή σε τρίτο μέρος, θα του επέτρεπε να συναγάγει συμπεράσματα σχετικά με έναν ή περισσότερους συγκεκριμένους βουλευτές του ΕΚ. Το τελευταίο σενάριο θα πρέπει φυσικά να είναι κάτι

περισσότερο από καθαρά κερδοσκοπικό για να είναι σχετικό με αυτό το πλαίσιο.

17. Ως εκ τούτου, απαιτείται προσεκτική ανάλυση των ειδικών περιστάσεων και του πλαισίου τους. Ο ΕΕΠΔ δεν είναι σε θέση να διενεργήσει την ανάλυση αυτή. Σε γενικές γραμμές, ωστόσο, σύμφωνα με τα προαναφερθέντα πρότυπα, μπορεί να υποτεθεί ότι η απλή γνωστοποίηση του συνολικού αριθμού ημερών κατά τις οποίες οι βουλευτές του ΕΚ από τις διάφορες χώρες απουσιάζουν για ιατρικούς λόγους δεν συνιστά πληροφορία σχετικά με ταυτοποιήσιμα φυσικά πρόσωπα. Αυτό ισχύει ακόμη και αν πρόκειται για πέντε ή έξι βουλευτές του ΕΚ, όπως στην περίπτωση ορισμένων κρατών μελών. Εναπόκειται, κατ' αρχάς, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να εκτιμήσει αν συντρέχουν περιστάσεις που θα μπορούσαν να ανατρέψουν το τεκμήριο αυτό. Εάν δεν διαπιστωθούν τέτοιες περιστάσεις, η προστασία της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων δεν εμποδίζει τη δημοσιοποίηση των εν λόγω πληροφοριών.

18. Σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 1 του κανονισμού 45/2001 [5] , απαγορεύεται, κατ' αρχήν, η επεξεργασία ιατρικών δεδομένων. Η απαγόρευση αυτή μπορεί να αρθεί εάν το εμπλεκόμενο πρόσωπο συναινέσει στην επεξεργασία ή, σε ορισμένες άλλες περιπτώσεις που απαριθμούνται στις παραγράφους 2 και 3. Το άρθρο 10 παράγραφος 4 περιέχει πρόσθετες εξαιρέσεις, αλλά η διάταξη αυτή μπορεί να εφαρμοστεί μόνο σε ειδικές περιπτώσεις που συνεπάγονται σημαντικό δημόσιο συμφέρον. Αυτό δεν φαίνεται να ισχύει για την παρούσα κατάσταση.

19. Εν κατακλείδι, ο ΕΕΠΔ δήλωσε ότι τα συγκεντρωτικά δεδομένα που ζητήθηκαν δεν μπορούν να θεωρηθούν ότι αφορούν ταυτοποιήσιμα πρόσωπα, ακόμη και αν αφορούν μόνο πέντε ή έξι πρόσωπα. Εάν, λόγω ειδικών περιστάσεων, οι μεμονωμένοι βουλευτές του ΕΚ και οι ιατρικές απουσίες τους μπορούν να εντοπιστούν από τα δεδομένα που ζητούνται από τον καταγγέλλοντα, η δημοσιοποίηση των πληροφοριών πρέπει να απαγορεύεται βάσει του άρθρου 10 του κανονισμού 45/2001. Σε μια τέτοια περίπτωση, μπορούν να βρεθούν και άλλες λύσεις, όπως η γενίκευση των πληροφοριών κατά τρόπο ώστε οι μεμονωμένοι βουλευτές του ΕΚ να μην μπορούν πλέον να προσδιορίζονται εν προκειμένω.

20. Το Κοινοβούλιο αρνήθηκε να σχολιάσει την απάντηση των ΔΥΕ. Επισήμανε ότι, σύμφωνα με το άρθρο 10 του κανονισμού 45/2001, δεν υφίσταται υποχρέωση κοινοποίησης των πληροφοριών αυτών –η οποία εν πάση περιπτώσει δεν υφίσταται επί του παρόντος- εκτός αν προβάλλονται λόγοι ουσιώδους δημοσίου συμφέροντος. Όπως επισημαίνει ο ΕΕΠΔ, αυτό δεν φαίνεται να ισχύει για την παρούσα κατάσταση.

21. Ο καταγγέλλων δεν υπέβαλε παρατηρήσεις σχετικά με την απάντηση των ΔΥΕ.

Αξιολόγηση της Διαμεσολαβήτριας

22. Αποτελεί ορθή διοικητική πρακτική για τα θεσμικά όργανα της ΕΕ να παρέχουν τις πληροφορίες που ζητούν οι πολίτες, εκτός εάν υπάρχουν βάσιμοι λόγοι για να μην το πράξουν [6] .

23. Η προστασία της ιδιωτικής ζωής αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα που κατοχυρώνεται στο άρθρο 7 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων [7] και στο άρθρο 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου [8] .

24. Τα δικαστήρια της ΕΕ έχουν δηλώσει ότι «το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής ζωής, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 8 της ΕΣΔΑ και απορρέει από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών, αποτελεί ένα από τα θεμελιώδη δικαιώματα που προστατεύονται από την έννομη τάξη της Κοινότητας. Περιλαμβάνει ειδικότερα το δικαίωμα ενός ατόμου να κρατήσει μυστική την κατάσταση της υγείας του».

25. Το άρθρο 2 στοιχείο α) του κανονισμού 45/2001 ορίζει ως « *δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα* » κάθε πληροφορία που αφορά ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο.

26. Σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχείο β) του κανονισμού 45/2001, ως « *επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα* » νοείται «κάθε πράξη ή σειρά πράξεων που πραγματοποιείται με ή χωρίς τη χρήση αυτοματοποιημένων μέσων σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η αποθήκευση, η προσαρμογή ή η μεταβολή, η ανάκτηση, η αναζήτηση πληροφοριών, η χρήση, η κοινολόγηση με διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλη μορφή διάθεσης, η ευθυγράμμιση ή ο συνδυασμός, το κλείδωμα, η διαγραφή ή η καταστροφή».

27. Δεν αμφισβητείται ότι το Κοινοβούλιο διαθέτει στη βάση δεδομένων του πληροφορίες σχετικά με τις ιατρικές απουσίες μεμονωμένων βουλευτών του ΕΚ. Κάθε στοιχείο ανεπεξέργαστων δεδομένων στη βάση δεδομένων του Κοινοβουλίου σχετικά με τις απουσίες των βουλευτών του ΕΚ για ιατρικούς λόγους συνιστά «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχείο α) του κανονισμού 45/2001.

28. Είναι επίσης σαφές ότι το Κοινοβούλιο δεν διαθέτει τα στατιστικά στοιχεία που ζήτησε ο καταγγέλλων. Το Κοινοβούλιο διευκρινίζει ότι, προκειμένου να προσκομίσει τα στατιστικά στοιχεία που ζήτησε ο καταγγέλλων, θα πρέπει να αντλήσει από τη βάση δεδομένων του πληροφορίες σχετικά με τις ιατρικές απουσίες μεμονωμένων βουλευτών του ΕΚ. Θα πρέπει να χρησιμοποιήσει αυτές τις πληροφορίες για την παραγωγή των ζητούμενων στατιστικών στοιχείων με μη αυτόματο τρόπο. Οι δύο αυτές διαδικασίες, ήτοι η ανάκτηση και η χρήση, εμπίπτουν σαφώς στον ορισμό της « *επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα* » κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο β΄, του κανονισμού 45/2001, που παρατίθεται στη σκέψη 26 ανωτέρω.

29. Το άρθρο 5 του κανονισμού 45/2001 ορίζει ότι:

«τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα μπορούν να υποβάλλονται σε επεξεργασία μόνον εάν:

α) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση καθήκοντος δημοσίου συμφέροντος βάσει των Συνθηκών [...] ή άλλων νομικών πράξεων που εκδίδονται βάσει αυτών ή κατά τη νόμιμη άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στο όργανο ή τον οργανισμό της Κοινότητας ή σε τρίτο στον οποίο γνωστοποιούνται τα δεδομένα, ή

β) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τη συμμόρφωση με νομική υποχρέωση στην οποία υπόκειται ο υπεύθυνος επεξεργασίας, ή

γ) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκτέλεση σύμβασης στην οποία το υποκείμενο των δεδομένων είναι συμβαλλόμενο μέρος ή για να ληφθούν μέτρα κατόπιν αιτήματος του υποκειμένου των δεδομένων πριν από τη σύναψη σύμβασης, ή

Δ) το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει αδιαμφισβήτητα τη συγκατάθεσή του, ή

Ε) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την προστασία των ζωτικών συμφερόντων του υποκειμένου των δεδομένων.»

30. Το άρθρο 10 παράγραφος 1 του κανονισμού 45/2001, το οποίο αφορά την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, ορίζει ότι:

«Απαγορεύεται η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αποκαλύπτουν τη φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, τα πολιτικά φρονήματα, τις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, τη συμμετοχή σε συνδικαλιστικές οργανώσεις και δεδομένων που αφορούν την υγεία ή τη σεξουαλική ζωή.»

Τα δεδομένα σχετικά με τις απουσίες των βουλευτών του ΕΚ για ιατρικούς λόγους εμπίπτουν σαφώς στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 10 παράγραφος 1.

31. Δεδομένου ότι τα εν λόγω δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα είναι ιδιαίτερα σημαντικά και ευαίσθητα, το άρθρο 10 θεσπίζει ένα ακόμη αυστηρότερο καθεστώς όσον αφορά την επεξεργασία τους. Ορίζει ότι η επεξεργασία των δεδομένων αυτών απαγορεύεται, εκτός εάν:

« *α) το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη ρητή συγκατάθεσή του για την επεξεργασία των δεδομένων αυτών, εκτός εάν οι εσωτερικοί κανόνες του οργάνου ή του οργανισμού της Κοινότητας προβλέπουν ότι η απαγόρευση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 δεν μπορεί να αρθεί με τη συγκατάθεσή του, ή*

β) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τους σκοπούς της συμμόρφωσης με τα ειδικά δικαιώματα και υποχρεώσεις του υπευθύνου επεξεργασίας στον τομέα του εργατικού δικαίου, εφόσον επιτρέπεται από τις Συνθήκες για την ίδρυση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή από άλλες νομικές πράξεις που εκδίδονται βάσει αυτών, ή, εφόσον απαιτείται, εφόσον έχει συμφωνηθεί από τον Ευρωπαίο Επόπτη Προστασίας Δεδομένων, με την επιφύλαξη επαρκών εγγυήσεων, ή

γ) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την προστασία των ζωτικών συμφερόντων του υποκειμένου των δεδομένων ή άλλου προσώπου, όταν το υποκείμενο των δεδομένων είναι φυσικά ή νομικά ανίκανο να δώσει τη συγκατάθεσή του, ή

Δ) η επεξεργασία αφορά δεδομένα τα οποία έχουν προδήλως δημοσιοποιηθεί από το υποκείμενο των δεδομένων ή είναι αναγκαία για τη θεμελίωση, άσκηση ή υπεράσπιση νομικών

αξιώσεων, ή

Ε) η επεξεργασία πραγματοποιείται στο πλαίσιο των νόμιμων δραστηριοτήτων του με κατάλληλες εγγυήσεις από μη κερδοσκοπικό φορέα που αποτελεί οντότητα ενσωματωμένη σε όργανο ή οργανισμό της Κοινότητας, που δεν υπόκειται στην εθνική νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων δυνάμει του άρθρου 4 της οδηγίας 95/46/ΕΚ, και με πολιτικό, φιλοσοφικό, θρησκευτικό ή συνδικαλιστικό σκοπό και υπό τον όρο ότι η επεξεργασία αφορά αποκλειστικά τα μέλη του εν λόγω φορέα ή πρόσωπα που έχουν τακτική επαφή μαζί του σε σχέση με τους σκοπούς του και ότι τα δεδομένα δεν κοινοποιούνται σε τρίτο χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων. »

Περαιτέρω εξαιρέσεις, οι οποίες θα επέτρεπαν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που εμπίπτουν στο άρθρο 10, περιλαμβάνουν:

(1) όταν η επεξεργασία δεδομένων απαιτείται για τους σκοπούς της προληπτικής ιατρικής, της ιατρικής διάγνωσης, της παροχής περίθαλψης ή θεραπείας ή της διαχείρισης υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και πραγματοποιείται από επαγγελματία του τομέα της υγείας που υπόκειται στην υποχρέωση τήρησης του επαγγελματικού απορρήτου ή από άλλο πρόσωπο που υπόκειται επίσης σε ισοδύναμη υποχρέωση τήρησης του απορρήτου· είτε

2) όταν, με την επιφύλαξη της παροχής κατάλληλων διασφαλίσεων, υπάρχουν λόγοι σημαντικού δημόσιου συμφέροντος· είτε

(3) όταν, με την επιφύλαξη της παροχής κατάλληλων εγγυήσεων, η επεξεργασία δεδομένων αφορά αδικήματα, ποινικές καταδίκες ή μέτρα ασφαλείας.

32. Ο Διαμεσολαβητής δεν είναι πεπεισμένος ότι υπάρχει αιτιολόγηση, σύμφωνα με το άρθρο 10 του κανονισμού 45/2001, για την επεξεργασία των επίμαχων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο της παρούσας έρευνας. Ειδικότερα, η Διαμεσολαβήτρια σημειώνει ότι οι βουλευτές του ΕΚ δεν έχουν δώσει τη ρητή συγκατάθεσή τους για την εν λόγω επεξεργασία. Συγκεκριμένα, οι βουλευτές του ΕΚ δεν έχουν δώσει τη ρητή συγκατάθεσή τους για το Κοινοβούλιο (i) να εξάγει τα προσωπικά τους δεδομένα από τη βάση δεδομένων και (ii) να χρησιμοποιήσει αυτά τα προσωπικά δεδομένα για την παραγωγή στατιστικών. Επιπλέον, ο Διαμεσολαβητής σημειώνει ότι η επεξεργασία αυτή δεν είναι απαραίτητη για τους σκοπούς της συμμόρφωσης με τα ειδικά δικαιώματα και υποχρεώσεις του Κοινοβουλίου στον τομέα του εργατικού δικαίου. Πράγματι, πρέπει να σημειωθεί ότι οι βουλευτές του ΕΚ δεν έχουν σχέση εργασίας με το Κοινοβούλιο.

33. Ως εκ τούτου, ο Διαμεσολαβητής καταλήγει στο συμπέρασμα ότι i) η ανάκτηση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ii) η χρήση τους για την παραγωγή στατιστικών συνιστά « *επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα* » κατά τρόπο που παραβιάζει τους κανόνες του κανονισμού 45/2001.

34. Εκτός από την ανάκτηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τη βάση δεδομένων και τη χρήση τους για την παραγωγή στατιστικών, ο καταγγέλλων ζητεί επίσης τη διαβίβαση των

στατιστικών σε αυτόν. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να εξεταστεί αν η διαβίβαση αυτή συνιστά επίσης επεξεργασία « *δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα* ». Από την άποψη αυτή, ένα βασικό ερώτημα είναι αν οι μεμονωμένοι βουλευτές του ΕΚ μπορούν να εντοπιστούν από τις στατιστικές. Εάν συνέβαινε αυτό, τα στατιστικά στοιχεία θα ήταν επίσης « *δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα* » κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχείο α) του κανονισμού 45/2001 και η διαβίβασή τους θα ήταν « *επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα* » κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχείο β) του κανονισμού 45/2001.

35. Όπως επισημαίνει ο ΕΕΠΔ, ειδικές περιστάσεις θα μπορούσαν να επιτρέψουν τον προσδιορισμό μεμονωμένων βουλευτών του ΕΚ, ακόμη και αν αποκαλύπτονταν μόνο συγκεντρωτικά στατιστικά στοιχεία.

36. Δεδομένου ότι οι βουλευτές του ΕΚ είναι δημόσια πρόσωπα, το κοινό γενικά γνωρίζει ήδη πολλές λεπτομέρειες σχετικά με τη ζωή τους, συμπεριλαμβανομένης, ενδεχομένως, της ιατρικής τους κατάστασης. Συγκεκριμένα μέλη του κοινού, ιδίως εκείνα που δραστηριοποιούνται στον πολιτικό τομέα, είναι πιθανό να γνωρίζουν ακόμη περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με το θέμα αυτό. Υπό αυτές τις ειδικές περιστάσεις, ο αριθμός των ημερών απουσίας ενός συγκεκριμένου βουλευτή του ΕΚ για ιατρικούς λόγους θα μπορούσε ευκολότερα να συναχθεί από στατιστικές πληροφορίες σχετικά με τον συνολικό αριθμό ημερών απουσίας των βουλευτών μιας συγκεκριμένης ιθαγένειας για τους ίδιους λόγους. Ένα τέτοιο συμπέρασμα θα ήταν ακόμη πιο εύκολο, δεδομένου ότι ο συνολικός αριθμός των ημερών που ένας βουλευτής είναι παρών ή απουσιάζει από το Κοινοβούλιο αποτελεί ήδη δημόσια ενημέρωση. Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο η διαβίβαση των ζητούμενων στατιστικών στοιχείων να συνιστά επίσης επεξεργασία « *προσωπικών δεδομένων* ». Κατά συνέπεια, θα πρέπει επίσης να απαγορευθεί η μεταφορά.

37. Δεδομένου ότι, όπως περιγράφεται στη σκέψη 33 ανωτέρω, η ανάκτηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και η χρήση τους για την παραγωγή στατιστικών συνιστούν επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά τρόπο που παραβιάζει τους κανόνες του κανονισμού 45/2001, δεν είναι αναγκαίο, προκειμένου να διαπιστωθεί ότι το Κοινοβούλιο βασίμως απέρριψε το αίτημα παροχής πληροφοριών του καταγγέλλοντος, να καταλήξει ο Διαμεσολαβητής σε οριστικό συμπέρασμα όσον αφορά το αν η διαβίβαση στατιστικών στοιχείων στον καταγγέλλοντα θα παραβίαζε επίσης τους κανόνες του κανονισμού 45/2001.

38. Βάσει των ανωτέρω, η Διαμεσολαβήτρια καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν υπήρξε κακοδιοίκηση από το Κοινοβούλιο.

Β. Συμπέρασμα

Βάσει της έρευνάς του σχετικά με την εν λόγω καταγγελία, ο Διαμεσολαβητής την περατώνει με το ακόλουθο συμπέρασμα:

Δεν υπήρξε κακοδιοίκηση από το Κοινοβούλιο.

Ο καταγγέλλων και το Κοινοβούλιο θα ενημερωθούν για την απόφαση αυτή.

Π. Νικηφόρος Διαμαντούρος

Στρασβούργο στις 8 Δεκεμβρίου 2010

[1] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2001, για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής (ΕΕ L 145, σ. 43-48).

[2] Κώδικας δεοντολογίας — Οδηγός για τις υποχρεώσεις των υπαλλήλων και του λοιπού προσωπικού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, απόφαση του Προεδρείου της 7ης Ιουλίου 2008.

[3] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ 2001, L 8, σ. 1–22).

[4] Οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 281, σ. 31-50).

[5] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, που αναφέρεται στην υποσημείωση 3.

[6] Απόφαση του Διαμεσολαβητή επί της καταγγελίας 1402/2002/ΦΕΚ.

[7] Το άρθρο 7 ορίζει τα εξής: «Ο καθένας έχει το δικαίωμα να σέβεται την ιδιωτική και οικογενειακή του ζωή, το σπίτι και τις επικοινωνίες του.»

[8] Το άρθρο 8 ορίζει τα εξής: «Ο καθένας έχει το δικαίωμα να σέβεται την ιδιωτική και οικογενειακή του ζωή, το σπίτι του και την αλληλογραφία του.»

[9] Υπόθεση C-404/92 P *X* κατά *Επιτροπής* , Συλλογή 1994, σ. I-4737, σκέψη 17. Βλ. επίσης υπόθεση C-62/90, *Επιτροπή* κατά *Γερμανίας* (Συλλογή 1992, σ. I-2575). Το άρθρο 23 ορίζει τα εξής: «Το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής ζωής και, ως μία από τις πτυχές του, το δικαίωμα προστασίας του ιατρικού απορρήτου αποτελούν θεμελιώδη δικαιώματα που προστατεύονται από την έννομη τάξη της Κοινότητας.»